

RESSÒ DE LA PARAULA

Pacte-aliança-trobada-comunió (I)

Del pacte a la comunió de vida hi ha un llarg camí. Abans de res hem de tenir clar que són realitats molt diferents. Potser algú no arribarà a copsar aquesta diferència, perquè no entrarà en la seva imaginació què significa això de la comunió de vida.

El més normal és que entre nosaltres es facin pactes. Realitats semblants a pactes es fan entre plantes i entre animals. És el que es diu «simbiosi», és a dir, éssers vius que sobreviuen beneficiant-se cadascun del que aporta l'altre, «suportant» alhora la seva presència. És una meravella de la creació. De vegades hom pensa que l'anomenat «equilibri ecològic» no és més que un immens pacte de simbiosi.

Entre els humans gaudim de múltiples pactes (comerç, economia, política, contractes, convivència, relacions personals, etc.), de manera que si no existissin no podríem subsistir. Sens dubte el pacte en si mateix és un avanç en la nostra convivència, és un autèntic motor de progrés.

L'únic obstacle és que amb la nostra llibertat podem trencar els pactes i fins i tot transformarlos en enfrontament: de viure amb l'altre, podem arribar a viure contra l'altre. Perquè no sols responem als mecanismes naturals, com les plan-

tes o els animals, sinó que som intel·ligents i lliures, és a dir, crítics; i, per això, podem arribar a la conclusió que la presència i la relació amb l'altre, no sols no ens ajuda a viure, sinó que ens perjudica, va contra els nostres interessos i idees. Llavors ve el conflicte.

La política té l'encàrrec de gestionar els conflictes en l'àmbit de l'exercici del poder social. Algunes vegades afavorint el mateix

per això que tots els polítics entrin en la lluita política amb la intenció de defensar el que és propi: en principi donem per descomptat que són sincers, quan afirmen que no busquen una altra cosa, sinó el bé comú. És a dir, que la idea pròpia, el propi projecte, és el millor per al bé de tothom. També acceptem que els polítics busquen afinatats ideològiques, i que, per tant, no sols busquen defensar sense més «el

que és propi com a tal»...

Però, què sustenta realment un pacte polític?

Què li dona valor i estabilitat? El fet és que els pactes polítics semblen en realitat acords per a equilibrar forces. Funcionen a manera de contractes

«quasi» comercials: arribem a un acord, jo et dono i tu em dones. Llavors, si els pactes són veritablement un bé per a la societat, benvinguts siguin. Sempre serà millor la tranquil·litat d'un pacte, que la crisi de l'enfrontament continu.

¿És això tota la pau que necessitem i constantment anhelem? Sens dubte que no. Sols són pactes. Tan fràgils, estrets i provisionals, com la satisfacció dels nostres interessos o el compliment de les nostres idees i projectes.

Però els nostres somnis van molt més enllà.

† Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

conflicte, amb la intenció de defensar un dret, un projecte o una idea; de vegades superant-lo. És en aquesta tasca de «superar» (i no «solucionar», pròpiament) el conflicte, on sovint es fan els pactes. Per això, en principi, els pactes en la vida política són bons i desitjables, si la finalitat és realment bona. Es trenquen, es busquen o s'estableixen segons es creu oportú.

Encara que no ens agradi, vivim immersos en una constant lluita de poder. Perquè el poder proporciona a cada grup, nació, societat, poble, la capacitat de defensar allò seu, les seves pròpies necessitats o interessos. No prejudgem

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Al principi...

«**A**l principi, ja existia el qui és la Paraula. La Paraula estava amb Déu i la Paraula era Déu... Per Ell tot ha vingut a l'existència i res del que ha vingut a existir no hi ha vingut sense Ell» (Jn 1,1).

Amb «al principi» traduïm el mot grec «arché». Arché, des d'Homer, sovintaja en la literatura i en la filosofia grega. Significa començament, punt d'origen, causa primera de tot el que existeix.

En aquest sentit, el text de l'evangeli de sant Joan al·ludeix pròpiament a un «abans de la temporalitat», és a dir, a un principi situat no en el temps, sinó a un principi absolut, sobre el qual no es poden fer afirmacions basades en el temps ni en l'espai, com correspon solament a Déu.

Podem llegir aquest verset en referència al començament de la Bíblia: «Al principi, Déu creà el cel i la terra» (Gènesi 1,1). Mentre a l'inici de la Bíblia se'ns diu que Déu creà, ara sant Joan ens diu que serà la seva Paraula —el logos, en grec— qui existia abans del món i del temps i amb la qual tot comença a existir. És la causa primera i el principi creador.

I aquest unir al principi amb el logos, dona a la Paraula un sentit d'existència increada, permanent, en contrast amb esdevenir, que és començar a existir en el temps, ser creat, realitat pròpia del món i de la història humana.

Per a alguns comentaristes, el pròleg de l'evangeli de sant Joan es tracta d'un himne cristològic, que d'entrada ens trasllada a l'eternitat, és a dir, abans de l'es-

pai i del temps. D'aquesta manera, l'expressió «al principi» no indica el moment inicial sinó que ens projecta fora del temps, fent-nos submergir en la realitat de Déu, en qui no existeix ni començament ni canvi.

En l'AT aquest terme es troba referit a la Saviesa de Déu: «El Senyor em posseïa al començament, abans de les seves obres, des de sempre» (Prov 8,22) i al Siràcide: «Abans que el temps comencés, en va crear i mai no deixaré d'existir» (24,9).

La gran novetat de l'evangeli és que aquest logos, aquesta Paraula, s'identifica amb la persona històrica de Jesús de Natzaret, de la qual estem rememorant el seu naixement a Betlem, aquests dies de Nadal.

Mn. Ramon Sàrries